

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 106/07-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. apríla 2008 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti JUDr. Ing. D. Ď. – S., H., a akad. mal. a soch. M. T., B., zastúpených advokátom JUDr. J. H., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 255/97 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. Ing. D. Ď. – S., a akad. mal. a soch. M. T. na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 255/97 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 255/97 konal bez zbytočných prietáhov.

3. JUDr. Ing. D. Ď. – S., p r i z n á v a finančné zadosťučinenie 150 000 Sk (slovom stopäťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Akad. mal. a soch. M. T. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie 150 000 Sk (slovom stopäťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. JUDr. Ing. D. Ď. – S., a akad. mal. a soch. M. T. p r i z n á v a úhradu trov konania 5 588 Sk (slovom päťtisíc päťstoosemdesiatosem slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť na účet advokáta JUDr. J. H., Advokátska kancelária, B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Vo zvyšnej časti sťažnosti JUDr. Ing. D. Ď. – S., a akad. mal. a soch. M. T. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. septembra 2006 doručená sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. – S., H., a akad. mal. a soch. M. T., B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., v ktorej namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 255/97.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že *„ako žalobcovia podali dňa 23. 9. 1997 na Okresnom súde Bratislava III žalobný návrh na začatie konania, ako aj návrh na vydanie predbežného opatrenia. Súd vo veci samej do dnešného dňa nekonal. Návrhom sa domáhali určenia podľa § 80 písm. c) O. s. p. v spojení s § 126 Občianskeho zákonníka, že*

nehnutelný majetok (...) a hnutelný majetok patriaci k týmto nehnuteľnostiam opísaný v žalobnom návrhu bol (je) zapísaný v súpise konkurznej podstaty Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 38 K 111/95 zo dňa 1.2.1996, je v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov (dnes po zrušení BSM, podielovom)“.

Konanie, v ktorom sťažovatelia namietajú zbytočné prietahy, je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 255/97. Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú prehľad úkonov vykonaných v súdnom konaní: „(...) Podaním zo dňa 20.10.1999 sme žiadali určiť termín pojednávania vo veci samej. Súd vo veci nekonal, preto sme opakovane podali dňa 9.3.2000 urgenciu a žiadali sme o vysvetlenie, prečo sa vo veci nekoná. (...) Dňa 13.7.2000 sme obdržali od podpredsedu OS Ba III odpoveď, v ktorej nám oznamuje, že sudkyňa dňa 24.3.2000 nás vyzvala na predloženie dvoch vyhotovení písomného podania zo dňa 23.3.1999, ktoré sme do spisu založili dňa 3.4.2000. Dňa 19.2.2002 sme opakovane žiadali konať vo veci samej a určenie termínu pojednávania, nakoľko súd vo veci od podaného návrhu zo dňa 23.9.1997 nekonal vo veci samej. S poľutovaním musíme konštatovať, že súd vo veci do dnešného dňa ešte nekonal, čo nevieme iným spôsobom vyjadriť, ako bezdôvodné prietahy v súdnom konaní.“

Sťažovatelia tvrdia, že „predmetné občianskoprávne konanie vzhľadom na jeho predmet, skutkovú a právnu povahu nemožno hodnotiť ako zložitú vec. Rovnako správanie sťažovateľov v tomto konaní nemožno hodnotiť ako správanie sťažujúce postup súdu“.

Sťažovatelia uviedli, že tento súdny spor vedený pod sp. zn. 6 C 255/97 trvá už deväť rokov a dosiaľ nie je právoplatne skončený, čo len prehľbuje ich právnu neistotu.

Ďalej sťažovatelia uviedli, že v postupe okresného súdu vidia porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného v závere sťažnosti ústavnému súdu navrhli, aby vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Bratislava III. v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 255/97 porušil právo sťažovateľa v 1. rade:

JUDr. Ing. D. Ď. – S., H. a

sťažovateľky v 2. rade:

Akad. mal. a soch. M. T., B., aby sa ich vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Bratislava III. v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 155/97 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

JUDr. Ing. D. Ď. a Akad. mal. a soch. M. T. priznáva každému zo sťažovateľov primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 000.- Sk a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 6.174.- Sk, ktoré je Okresný súd Bratislava III. povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. J. H., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. III. ÚS 106/07-10 z 24. apríla 2007 ju prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania.

Predseda okresného súdu prostredníctvom vyjadrenia zákonného sudcu v liste doručenom ústavnému súdu 27. júna 2007 uviedol túto argumentáciu vo veci konajúcej sudkyne:

„Na tunajšom súde bol podaný návrh na vylúčenie majetku z konkurznej podstaty a to dňa 23. 9. 1997. Predmetný spis, ktorý vybavovala zákonná sudkyňa JUDr. I. P. a po nej JUDr. D. V., mi bol pridelený 7. 9. 2005. Fyzicky mi bol však odovzdaný až niekedy koncom mesiaca október 2005, spolu s ďalšími 560 nevybavenými vecami.

Spis som prevzala s tým, že nebolo rozhodnuté o predbežnom opatrení, ktoré bolo tunajším súdom vydané 23. 10. 1997, avšak uznesením KS v Bratislave, bolo

uznesenie o nariadení predbežného opatrenia zrušené a vec bola súdu vrátená na ďalšie konanie. Od tej doby o predbežnom opatrení rozhodnuté nebolo. Z toho dôvodu prvým nevyhnutným úkonom, ktorý som vykonala, bolo rozhodnutie o predbežnom opatrení. V tejto súvislosti som vydala uznesenie č. k. 6C 255/97-284 zo dňa 26. 7. 2006. Vo veci bol vytýčený termín pojednávania na september 2006. Nakoľko proti vyššie uvedenému uzneseniu bolo podané odvolanie, termín pojednávania bol zrušený a vec bola predložená Krajskému súdu v Bratislave - odvolaciemu súdu. Na tunajší súd sa spis z Krajského súdu v Bratislave vrátil 24. 4. 2007. Vyšší súdny úradník pripravoval spis pre sudcu, za tým účelom vykonával úkony súvisiace s prípravou spisu na pojednávanie ako napríklad žiadosťami o pripojenie iných spisov a podobne. Medzičasom som mala vytýčené na termín pojednávania iné spisy a to až do mesiaca september 2007. Predmetná vec preto vytýčená doposiaľ nebola. Navyše ide o právne náročnú vec.

Zároveň poukazujem na ďalšiu skutočnosť a to, že po mojom nástupe na tunajší súd v mesiaci september 2005, som obdržala vyše 560 spisov, ktoré sa vo väčšej miere týkali reštančných vecí.

Predpokladaný termín vytýčenia pojednávania je koniec roka 2007.“

Právny zástupca sťažovateľov k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zaujal v liste doručenom ústavnému súdu 17. júla 2007 stanovisko, v ktorom uviedol: „Akceptujem vyjadrenie sudkyne a akceptujem aj odôvodnenie, pre ktoré vo veci nekonala takmer 2 roky (od októbra 2005). Objektívne však neospravedlňujú prieťahy v konaní 8- rokov (žaloba bola podaná dňa 23.9.1997).

Dovolím si však poukázať aj na nesprávnu prax v tom, že ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení, automatický odkladá konanie vo veci samej. Dokonca tvrdím, že vo veci samej treba konať súčasne s rozhodovaním o predbežnom opatrení.

Ako sťažovateľ po strádam stanovisko, prečo od roku 1997 sa vo veci nekonalo? ÚS nie je informovaný prečo, prečo predchádzajúce sudkyne vo veci nekonali.“

Z predloženého spisového materiálu okresného súdu sp. zn. 6 C 255/97 ústavný súd zistil takýto priebeh a aktuálny stav konania:

Dňa 23. septembra 1997 sťažovatelia podali na okresnom súde proti žalovanému - správcovi konkurznej podstaty Ž., s. r. o., B. (ďalej len „žalovaný“), žalobu o určenie, že *„nehnutelný majetok – pozemky zapísané na LV č. 1465 v KÚ Rača, LV č. 1060 v KÚ Vinohrady a na LV č. 920 KÚ Vajnory, všetko v okrese Bratislava Mesto a hnutelný majetok patriaci k týmto nehnuteľnostiam“* zapísaný do súpisu konkurznej podstaty Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 38 K 111/95 je v bezpodielovom vlastníctve sťažovateľov (po zrušení bezpodielového vlastníctva sťažovateľov aktuálne v podielovom spoluvlastníctve), ako aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd žalovanému zakázal disponovať s uvedeným majetkom.

Okresný súd 20. októbra 1997 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov predložiť: výpis z obchodného registra spoločnosti Ž., s. r. o., B., aktuálnych listov vlastníctva týkajúcich sa predmetných nehnuteľností, *„dôkaz preukazujúci, že veci nehnuteľné a hnutelné uvedené v petite návrhu na vydanie predbežného opatrenia patria do súpisu podstaty, ako i dôkaz preukazujúci, že navrhovatelia uplatňovali v rámci konkurzného konania, že uvedené veci do súpisu zaradené nemajú byť a že konkurzný súd im uložil povinnosť podať určovaciu žalobu proti správcovi konkurznej podstaty“*.

Právny zástupca sťažovateľov 21. októbra 1997 predložil požadované podklady a upresnil návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Uznesením z 23. októbra 1997 č. k. 6 C 255/97-80 okresný súd rozhodol o nariadení predbežného opatrenia, v časti návrh zamietol a vo zvyšnej časti konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zastavil.

Žalovaný podal proti tomuto uzneseniu 7. novembra 1997 odvolanie.

Žalovaný 15. januára 1998 požiadal okresný súd o informáciu týkajúcu sa skutočnosti, či okresný súd podané odvolanie spolu so spisovým materiálom predložil odvolaciemu súdu.

Okresný súd doručil 27. januára 1998 podané odvolanie právnenému zástupcovi sťažovateľov, ktorý okresnému súdu predložil vyjadrenie k nemu 4. marca 1998.

Okresný súd predložil odvolanie spolu so spisovým materiálom krajskému súdu 18. mája 1998.

Dňa 30. septembra 1998 krajský súd uznesením sp. zn. 16 Co 146/98 rozhodol o zrušení uznesenia okresného súdu z 23. októbra 1997 (okresný súd doručil toto uznesenie účastníkom konania 21. januára 1999).

Okresný súd 3. marca 1999 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, aby opravili žalobu v intenciách uznesenia krajského súdu z 30. septembra 1998, ktorý reagoval podaním doručeným okresnému súdu 23. marca 1999.

Dňa 6. mája 1999 predložil právny zástupca žalovaného splnomocnenie na zastupovanie.

Okresný súd 28. marca 2000 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na predloženie ďalších exemplárov podania sťažovateľov z 23. marca 1999, ktoré tento okresnému súdu predložil 3. apríla 2000 spolu s ďalšími súvisiacimi podkladmi.

Žalovaný 27. novembra 2001 predložil okresnému súdu rozsudok obsahovo súvisiaci s prerokúvanou vecou.

Právny zástupca sťažovateľov 19. februára 2002 požiadal okresný súd o určenie termínu pojednávania.

Dňa 31. marca 2004 žalovaný predložil okresnému súdu svoje vyjadrenie.

Okresný súd si 21. marca 2006 vyžiadal spisový materiál krajského súdu sp. zn. 81 Cb 80/97 týkajúci sa súvisiacej veci, ktorý mu nebol predložený (z dôvodu, že predmetný spisový materiál bol zapožičaný inému súdu). Krajským súdom mu boli 27. marca 2006 zaslané len príslušné rozhodnutia zo spisového materiálu.

Okresný súd 15. mája 2006 určil termín pojednávania na 22. september 2006.

Dňa 26. júla 2006 okresný súd zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Právny zástupca sťažovateľov 20. septembra 2006 podal proti uzneseniu okresného súdu z 26. júla 2006 odvolanie.

Právny zástupca sťažovateľov 21. septembra 2006 okresnému súdu oznámil, že na podanej žalobe sťažovateľa trvajú, súčasne predložil vyjadrenie k veci.

Dňa 22. septembra 2006 žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti a súčasne z dôvodu kolízie iného pojednávania jeho právneho zástupcu.

Okresný súd 22. septembra 2006 vykonal pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z „*dôvodu neprítomnosti zákonnej sudkyne a z dôvodu podaného odvolania voči predbežnému opatreniu zo dňa 26.7.2006*“.

Okresný súd 9. novembra 2006 predložil podané odvolanie spolu so spisovým materiálom krajskému súdu.

Krajský súd 23. februára 2007 doručil sťažovateľom výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie.

Právny zástupca sťažovateľov 9. marca 2007 doručil krajskému súdu späťvzatie odvolania.

Krajský súd uznesením č. k. 9 Co 503/06-321 z 30. marca 2007 konanie vo veci nariadenia predbežného opatrenia zastavil.

Ústavný súd tiež zistil, že ku dňu rozhodovania prerokúvaná vec nebola okresným súdom právoplatne skončená.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, a ich práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním

veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (I. ÚS 76/03, II. ÚS 219/04, IV. ÚS 365/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00, III. ÚS 111/02) zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom namietaného konania je žaloba o určenie, že označené nehnuteľnosti zapísané v súpise konkurznej podstaty v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 38 K 111/95 sú v bezpodielovom spoluvlastníctve s'ťažovateľov (po zrušení bezpodielového spoluvlastníctva s'ťažovateľov aktuálne v podielovom spoluvlastníctve). Z hľadiska predmetu konania ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nemožno ju považovať za právne zložitú (obdobne napr. II. ÚS 388/06). V doterajšom priebehu konania sa neprejavila ani mimoriadna skutková zložitosť veci, ktorá by mohla zásadnejšie ovplyvniť doterajšiu neprimeranú dobu konania.

2. Ústavný súd skúmajúc správanie s'ťažovateľov v posudzovanom konaní nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k závažnejšiemu spomaleniu postupu okresného súdu pri prerokovaní a rozhodnutí uvedenej právnej veci. Na vrub s'ťažovateľom možno pripísať len skutočnosť podania neperfektného návrhu, ktorého nedostatky boli odstránené až po následnej výzve okresného súdu, a ktorá ako taká prispela, treba však zdôrazniť, že len nepatrnou mierou, k predĺženiu vedeného konania (výzva okresného súdu z 3. marca 1999 adresovaná s'ťažovateľom na opravu žaloby v intenciách uznesenia krajského súdu z 30. septembra 1998, na ktorú s'ťažovatelia reagovali podaním doručeným okresnému súdu 23. marca 1999 a ktorým vytýkané nedostatky odstránili).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 255/97.

V postupe okresného súdu ústavný súd zistil obdobia rozsiahlej nečinnosti, keď tento nekonal, bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka, ktoré sa premietli do zbytočných prietáhov v konaní v trvaní takmer sedem a pol roka.

V prvom rade ide o obdobie trvajúce od 23. marca 1999, keď právny zástupca sťažovateľov doručil okresnému súdu na základe jeho predošlej výzvy konvalidované podanie s odstránením vytykaných nedostatkov, až do 28. marca 2000, keď okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na predloženie ďalších exemplárov ich podania z 23. marca 1999 (nečinnosť predstavujúca takmer jeden rok). Následne bolo ústavným súdom zistené značne rozsiahle obdobie nečinnosti trvajúce od 3. apríla 2000, keď právny zástupca sťažovateľov predložil okresnému súdu ďalšie exempláre ich podania z 23. marca 1999, až do 21. marca 2006, keď si okresný súd vyžiadal od krajského súdu spisový materiál obsahovo súvisiaci s prerokúvanou vecou (nečinnosť počas doby takmer šiestich rokov).

Ústavný súd napokon kvalifikoval ako obdobie nečinnosti aj dobu trvajúcu od 22. septembra 2006, keď okresný súd odročil na neurčito konané pojednávanie s odôvodnením (okrem iného) „*podaného odvolania voči predbežnému opatreniu zo dňa 26.7.2006*“ a celý spisový materiál z dôvodu podania opravného prostriedku predložil krajskému súdu na rozhodnutie. V tejto súvislosti odkazuje ústavný súd na svoju predošlú judikatúru, v zmysle ktorej rozhodovanie o návrhu na predbežné opatrenie nebráni konajúcemu súdu konať ďalej v merite veci (napr. II. ÚS 87/05). Z tohto pohľadu obdobie od 22. septembra 2006 až do 30. marca 2007, keď krajský súd uznesením konanie vo veci nariadenia predbežného opatrenia zastavil (obdobie podľa aktuálnych zistení ústavného súdu v spisovom materiále), hodnotí ústavný súd tiež ako obdobie nečinnosti bez existencie zákonnej prekážky v trvaní takmer 6 mesiacov.

Vzhľadom na uvedené rozsiahle obdobia nečinnosti okresného súdu v trvaní takmer sedem a pol roka nemožno takmer viac ako desať rokov trvajúcu dobu konania vedeného

okresným súdom bez rozhodnutia vo veci považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani za primeranú podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľov boli porušené.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože namietané konanie okresného súdu sp. zn. 6 C 255/97 nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu v označenom konaní v ďalšom období konať bez zbytočných prietahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie každému 500 000 Sk, pričom argumentujú takto: « - *Od podania žalobného návrhu ubehlo takmer deväť rokov, kedy sťažovatelia podali návrh na začatie konania. Navyiac sťažovatelia poukazujú na skutočnosť, že v spoločnej domácnosti majú syna, ktorý študuje na vysokej škole v Bratislave a náklady spojené so štúdiom nie sú zanedbateľné a každý príjem do domácnosti je potrebný.*

- *Najpodstatnejšou časťou celého súdneho sporu je skutočnosť, že sťažovatelia trpia neistotou, čo má podstatný vplyv na ich zdravotný stav.*

- *Len poukazujeme, že ani doterajší priebeh nenaznačuje skoré skončenie veci, nakoľko súd po 9-tich rokoch žiada vyjadrenie, či žalobcovia trvajú na podanom žalobnom návrhu. To je absurdné.*

Sťažovateľka je vo veku viac ako 67 rokov a sťažovateľ má viac ako 64 rokov, každým dňom „starnú“ s pocitom pochybností v spravodlivý a právny štát, s pocitom neistoty a obáv, kedy už bude vo veci samej rozhodnuté a im bude aspoň čiastočne zhojená krivda minulosti. Navyiac sa starajú o syna, ktorý navštevuje vysokú školu a ktorý si z nečinnosti súdu nemôže brať dobrý príklad. Tento stav „ducha“ ovplyvňuje aj životné a sociálne podmienky ich rodiny.»

Ústavný súd zohľadnil všetky okolnosti prípadu, predovšetkým obdobia poznačené zbytočnými prierahmi, celkovú dĺžku konania, povahu veci a dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 150 000 Sk každému sťažovateľovi primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (3. a 4. bod výroku nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľov nevyhovel (6. bod výroku nálezu).

Pri určení výšky finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je síce zmiernenie nemajetkovej ujmy, avšak nie aj prípadná náhrada škody.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátom JUDr. J. H. v konaní pred ústavným súdom, ktoré vyčíslili sumou 6 174 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú, v zásade nie je oceníteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje sumu 2 730 Sk (za spoločný úkon vykonávaný

pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20 %, t. j. na 2 184 Sk) a hodnota režijného paušálu je 164 Sk.

V súlade s týmito ustanoveniami možno trovy konania vyčísliť ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby vykonané pre dve osoby vrátane režijného paušálu a DPH ($4 \times 2\,184 \text{ Sk} + 4 \times 164 \text{ Sk} + 1\,784 \text{ Sk} = 11\,176 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy teda predstavuje spolu sumu 11 176 Sk.

Vzhľadom na to, že sťažovateľmi vyčíslená suma trov právneho zastúpenia nepresahuje uvedenú sumu vypočítanú podľa platnej právnej úpravy, ústavný súd sťažovateľom priznal náhradu trov konania v nimi požadovanej sume 6 174 Sk, ktorú je okresný súd povinný uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet ich právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2008